

Zpráva o hodnocení výuky v bakalářském a magisterském studijním programu na Fakultě výtvarných umění VUT v letním semestru akademického roku 2019/2020

1. Úvod

Hodnocení výuky v letním semestru akademického roku 2019/2020 proběhlo na FaVU VUT obdobným způsobem jako v předchozích letech. Legislativní rámec hodnocení je dán směrnicí č. 73/2017 Pravidla pro hodnocení vzdělávací činnosti studenty, absolventy VUT a zaměstnavateli (dále jen směrnice) a v době, kdy byla anketa studentům zpřístupněna, také pokynem děkana č. 4/2019 Pravidla pro zveřejňování hodnocení vzdělávací činnosti studenty FaVU VUT (dále jen pokyn děkana). Stejně jako v minulých letech bylo studentům umožněno hodnotit pouze absolvované předměty, nikoli vyučující. Předmětová anketa byla studentům zpřístupněna na konci letního semestru od 25. 5. 2020 do 30. 9. 2020 prostřednictvím informačního systému VUT (StudIS). Oproti minulému semestru proběhla na FaVU kromě standardní předmětové ankety také anonymní studentská anketa k on-line výuce v květnu 2020 a fokusní skupina zaměřená na reflexi letního semestru 2019/2020 v září 2020. Každý/á student/ka měl/a právo zúčastnit se hodnocení studentské ankety anonymně. Několikanásobná účast jednoho/jedné studenta/studentky při hodnocení jednoho předmětu byla vyloučena.

2. Účast v anketě

Hodnocení výuky bylo studentům umožněno v dostatečném odstupu od ukončení výukové části semestru. Přestože byli studenti na vyplňování ankety vícekrát upozorněni prostřednictvím VUT zpráv vedením fakulty a studijním oddělením, při 267 potenciálních hodnotitelích se do hodnocení výuky zapojilo pouze 33 různých studentů a studentek, z toho 28 bakalářů a 5 navazujících magistrů. Nízkou účast jistě ovlivnil přechod na distanční výuku a související potřeba jiné zpětné vazby než ankety hodnotící standardní kvality předmětů.

Počet předmětů v semestru: 239

Počet hodnocených předmětů v semestru: 65

Počet zodpovězených formulářů za všechny předměty: 172

Počet hodnocených předmětů v semestru, které splňují podmínku pro zveřejnění: 7

Průměrná % účast studentů na hodnocení předmětů: 21,51 % (oproti 42,35 % v ZS)

3. Seznam otázek a hodnocení předmětů

Do ankety bylo zařazeno 5 otázek k hodnocení předmětů a 5 otázek k hodnocení vyučujících. Anketa je postavena tak, že se pro všechny předměty operuje se stejnou sadou otázek:

- 1) *Obsah předmětu považuji za přínosný vzhledem k svému uměleckému rozvoji.*
Možnost výběru odpovědi: A (naprosto souhlasím) až E (nesouhlasím)
- 2) *Množství odučených hodin a jejich frekvenci považuji za dostatečnou.*
Možnost výběru odpovědi: A (naprosto souhlasím) až E (nesouhlasím)
- 3) *Informace a vědomosti získané v předmětu jsem nezískal(a) v jiných předmětech fakulty.*
Možnost výběru odpovědi: A (naprosto souhlasím) až E (nesouhlasím)
- 4) *Možnost pro rozvinutí odpovědí na otázky 1 až 3:*
Textové pole
- 5) *Odbornou úroveň přednášek/seminářů/cvičení považuji za dostatečnou.*
Možnost výběru odpovědi: A (naprosto souhlasím) až E (nesouhlasím)
- 6) *Výklad vyučující(ho) byl srozumitelný a přehledný.*
Možnost výběru odpovědi: A (naprosto souhlasím) až E (nesouhlasím)
- 7) *Vyučující přicházel(a) do výuky dobře připraven(a).*
Možnost výběru odpovědi: A (naprosto souhlasím) až E (nesouhlasím)
- 8) *Vyučující jasně sdělil(a), jaké znalosti a dovednosti povedou k úspěšnému ukončení předmětu.*
Možnost výběru odpovědi: A (naprosto souhlasím) až E (nesouhlasím)
- 9) *Komunikace mezi vyučující(m) a studenty byla bezproblémová.*
Možnost výběru odpovědi: A (naprosto souhlasím) až E (nesouhlasím)
- 10) *Místo pro další sdělení k vyučující(mu):*
Textové pole
- 11) *Distanční forma výuky předmětu v době mimořádných opatření proběhla uspokojivě.*
Možnost výběru odpovědi: A (naprosto souhlasím) až E (nesouhlasím)

První sada otázek (1 až 5) se týká samotného předmětu a jeho vymezení ve studijních plánech, druhá sada (6 až 10) pak zahrnuje hodnocení vyučující(ho). Na otázky ankety lze odpovídat pomocí škály hodnocení na stupnici A (naprosto souhlasím) až E (nesouhlasím). K novince z předešlého semestru – tedy k možnosti odpovědět slovně na dvě samostatné otázky (obecně k předmětu a přímo k vyučující(mu)) – přibyla otázka č. 11 týkající se kvality průběhu distanční výuky.

Navzdory nižší účasti studentů v předmětové anketě oproti minulému semestru, kdy nelze z výsledků ankety v IS VUT vyvodit jasnější závěry o kvalitě konkrétních předmětů, fakulta díky získání dodatečné zpětné

vazby pomocí dalších podpůrných nástrojů disponuje cennými informacemi ke zkvalitňování výuky v době mimořádných vládních opatření. Do budoucna budeme pokračovat v úsilí zvyšovat účast studentů v anketě a její podobu dále přizpůsobovat charakteru studia na FaVU VUT.

4. Dostupnost výsledků hodnocení pro členy akademické obce fakulty

Podmínce zveřejnění výsledků studentského hodnocení výuky členům akademické obce, jak je stanovena pokynem děkana, vyhovělo hodnocení 7 předmětů (pro porovnání – minulý semestr vyhovělo této podmínce 43 předmětů a o semestr dříve z důvodu nízké účasti studentů pouze 1 předmět). Výsledky ankety byly akademické obci zveřejněny v intranetu fakulty a v neveřejné části webu fakulty v sekci Hodnocení kvality (www.favu.vut.cz/fakulta/hodnoceni-kvality). Pedagogové byli s výsledky hodnocení ankety seznámeni bezodkladně e-mailovou zprávou a dále na poradě pedagogů dne 21. 10. 2020, zprávu o hodnocení projednal rovněž akademický senát fakulty dne 11. 11. 2020. Výsledky hodnocení byly rovněž předány garantům předmětů, kteří s anketou dále pracují, komentují ji a zavádí opatření k nápravě zpravidla formou diskuse s jednotlivými vyučujícími. Relevantní připomínky jsou řešeny koncepčně u konkrétních předmětů. Výsledky vyplývající z hodnocení jsou zahrnuty do další vzdělávací činnosti fakulty.

5. Vyjádření vedoucích kabinetů nebo garantů předmětů k připomínkám, slovním komentářům studentů a informace o konkrétních nápravných opatřeních v případě zjištění nedostatků

Komentáře studentů k předmětům jsou dostupné v neveřejné části internetových stránek fakulty (<https://www.favu.vut.cz/fakulta/hodnoceni-kvality/vyuka-ankety-2019-2020-letni>). Vyučující byli vedoucími pracovišť nebo guaranty předmětů na závěry ankety upozorněni s důrazem na kritické přehodnocení a nápravu nedostatků. Žádný z předmětů, který vyhověl podmínkám zveřejnění, nebyl hodnocen podprůměrně. Máme za to, že předměty jsou tedy obecně považovány za kvalitní a k radikálním nápravným opatřením není nutné přikročit. Závažnější výtky studentů v předmětu Základy psychologie 2 byly diskutovány vedoucím pracoviště s vyučujícím.

Tabulka předmětů, které vyhověly podmínkám zveřejnění (řazeno od nejhůře hodnocených):

název	garant/ka	ústav	hodnocení	počet studentů	odpovědělo	%
Základy psychologie 2 – letní	Fajnor Richard, doc. Mgr.	KTDU	2,69	29	5	17
Úvod do filosofie umění – letní	Magid Václav, doc. Mgr.	KTDU	2,56	58	8	14
České umění 2. pol. 20. stol. v souvislostech	Jackson Ladislav, PhDr.	KTDU	2,48	48	8	17

Světové a české umění 2. pol. 19. století v souvislostech	Kořínková Jana, Mgr., Ph.D.	KTDU	2,27	47	7	15
Přehled dějin umění baroka	Chamonikola Kaliopi, PhDr., Ph.D.	KTDU	1,77	51	6	12
Vizuální styly digitálních her 2	Vaněk Vojtěch, MgA.	AHM	1,63	15	6	40
Večerní kresba 2 – letní	Mikyta Svätopluk, doc. Mgr. Art.	KTM	1,37	12	5	42

6. Výsledky studentské ankety k on-line výuce a fokusní skupina (Focus Group)

Do studentské ankety bylo zařazeno 13 otevřených otázek a zúčastnilo se jí 45 studentů, což při počtu 267 studentů činí téměř 17 % celkového počtu studentů fakulty. Otázky a odpovědi, včetně detailních komentářů studentů, jsou zpřístupněny akademické obci v neveřejné části fakultních stránek na adrese: <https://www.favu.vut.cz/fakulta/hodnoceni-kvality/online-vyuka-anketa>. Konceptce studentské ankety podnítila vedení fakulty k organizaci tzv. fokusní skupiny, která se zabývala podobnými oblastmi otázek, a která v závěrech potvrdila výsledky studentské ankety (podrobnosti na <https://www.favu.vut.cz/fakulta/hodnoceni-kvality/focus-group-zari-2020>). Pedagogové byli o problematice výuky v letním semestru i o návrzích zlepšení on-line výuky informováni na poradě pedagogů dne 21. 10. 2020. Závěry fokusní skupiny, které se účastnilo vybraných 8 studentů a studentek společně s vedením fakulty, lze shrnout následovně:

Výhody a nevýhody distanční výuky (aktuální zkušenosti studujících za letní semestr akad. roku 2019/2020)

Nevýhody: Studenti vnímají jako problematické, že během jarního semestru jednotliví vyučující komunikovali prostřednictvím několika různých platform. Informace ke studentům nepřicházely v jednotné formě, což zvyšovalo nároky na pozornost. Bylo potřeba sledovat více komunikačních kanálů a e-mailových účtů. Pro část studentů bylo náročné, že se v některých předmětech výuka začala soustředit na čtení textů a psaní esejů. I přes náročnost této formy si ovšem zkušenost se psaním textů část studentů naopak pochvaluje. Jako problematické se studentům jeví zejména to, že v některých předmětech nebyla dostatečná zpětná vazba ze strany vyučujících. Mrzelo je, když s velkou námahou vytvořili např. esej a nedostali konkrétní reakci na svůj text, následně se jen v IS VUT objevila známka bez zdůvodnění. Vysoce účastníci skupiny naopak hodnotili výuku předmětů, jejichž vyučující se studenty pravidelně komunikovali.

Co studentům dělalo největší potíže? K problematickým částem on-line výuky patřilo zejména to, že část studentů není zvyklá vyjadřovat se písemně a bylo to pro ně obtížné. Míru nejistoty studentů zvyšoval i fakt, že nebylo předem jasné, jaký bude požadovaný výstup potřebný k ukončení předmětu v letním semestru.

Výhody: Jako výhodnou hodnotili studenti skutečnost, že bylo velmi brzy stanoveno posunutí termínů pro splnění výstupů z předmětů. Mohli si jednotlivé činnosti lépe naplánovat v čase. Posunutí termínů se však částečně ukázalo i jako nevýhoda, protože díky odsunutí úkolů na pozdější dobu je povinnosti vyplývající z ukončení předmětů déle zatěžovaly.

Náplň výuky

Členové fokusní skupiny se shodli, že pokud jde o on-line výuku, určitě preferují, aby se odehrávala v předem pevně stanovených časech, tak jak je určeno v rozvrhu. Zároveň by uvítali možnost přehrát si záznam, například přednášky, pokud by se aktivity nestihli zúčastnit v reálném čase. Zásadní je zejména to, aby veškeré informace o on-line výuce, požadavcích na výstupy z předmětů a informace o ukončování předmětů, měly jednotnou formu a byly komunikovány prostřednictvím jednotné platformy. Část účastníků skupiny zmiňovala, že je pro ně důležité i to, aby forma výuky a způsoby ukončování předmětů měly různou formu, aby například nebylo nutné psát do všech předmětů eseje. Tento problém možná nebude v zimním semestru tak palčivý, protože přechod na on-line formu se koná hned na začátku semestru a studenti si mohou volitelné předměty zapsat podle toho, jak je stanovena forma výuky a požadavek na ukončení předmětu.

Nápady na vylepšení: Vytvořit podcasty s nahranými přednáškami.

Co by se určitě nemělo opakovat: Na dotaz, jaký způsob výuky by se určitě neměl opakovat, uvedl jeden z účastníků používání konkrétní komunikační platformy při výuce angličtiny, která zaslá notifikace všem účastníkům chatu při přidání jakéhokoli příspěvku do konverzace výukové skupiny (Discord), což působí rušivě.

Časová náročnost

Kolik času studentům zabralo splnění on-line úkolů: Většina skupiny se shodla na tom, že časově jim splnění zadaných úkolů trvalo kratší dobu než v běžném školním režimu, ale mentálně jim to vlastně obsadilo větší časový úsek. Studenti zmiňovali také, že část předmětů, a to se netýká jen on-line výuky, je v poměru k náročnosti příliš nízké kreditovaná, a to i u předmětů, které je velmi zajímaví. Studenti pak dělají pragmatickou volbu. To znamená, že si vyberou více kreditovaný předmět, i když je méně zajímavý, aby měly kreditů dostatek.

Shrnutí

- Informace o způsobu výuky a požadovaném výstupu včas a ideálně prostřednictvím jednotné platformy pro všechny předměty
- Dostatečná zpětná vazba na výstupy, které studenti dodávají v rámci on-line výuky
- Rozmanitost realizovaných forem výuky i požadovaných výstupů (napříč předměty)

Výsledky ankety (<https://www.favu.vut.cz/f26745/d202671>) pro student(k)y FaVU k jejich technickému zázemí a připravenosti na on-line formy výuky vizte na <https://www.favu.vut.cz/fakulta/hodnoceni-kvality/technicke-zazemi-studenti>.

7. Hlavní závěry vyplývající z hodnocení a jejich případné zohlednění ve vzdělávací činnosti fakulty

V letním semestru akademického roku 2019/2020 bylo na FaVU VUT v bakalářském a magisterském stupni studia vyučováno celkem 239 předmětů (z toho 96 předmětů Oborový ateliér). Hodnocením prošlo 65 předmětů (z toho celkem 18 předmětů Oborový ateliér). Vzhledem k charakteru předmětů Oborový ateliér, který navštěvuje zpravidla 1 až 4 studenti (v jednom ročníku), není možné tyto předměty hodnotit z důvodu nedodržení podmínek anonymity hodnocení. Naším cílem zůstává i nadále najít způsob, který by umožnil vytvořit studentům a studentkám adekvátní prostor pro efektivní a funkční hodnocení ateliérové výuky. Velkým přínosem pro hodnocení kvality předmětů jsou zejména slovní komentáře, které nám poskytly konkrétní podněty ke zlepšení kvality vyučovaných předmětů, jakož i studentská anketa o distanční výuce a výsledky z fokusní skupiny.

Závěrem lze konstatovat, že kvalita výuky je dle Směrnice rektora č. 73/2017 na Fakultě výtvarných umění VUT na poměrně vysoké úrovni. Většina předmětů, přístup a erudovanost vyučujících na přednáškách i cvičeních byli hodnoceny pozitivně. Zjištěné nedostatky – týkající se převážně časového harmonogramu, širě nabízených předmětů, rozsahu kurikula, způsobu hodnocení a jiných technikálií – byly odstraněny sjednáním nápravy formou konzultace nebo postoupeny k diskusi na radě studijních programů. Výsledky studentské ankety a navazující fokusní skupiny byly implementovány do nastavení distanční formy výuky v zimním semestru akademického roku 2020/2021.

V Brně dne 11. října 2020

Mgr. Katarína Hládeková, Ph.D.
doc. MgA. Filip Cenek

Zpráva byla projednána na poradě pedagogů dne 21. října 2020 a v AS FaVU dne 11. listopadu 2020.